

VODIČ ZA PRIMJENU EUROPSKE POVELJE O RAVNOPRAVNOSTI ŽENA I MUŠKARACA NA LOKALNOJ RAZINI

Conseil des Communes
et Régions d'Europe
Council of European
Municipalities and Regions

Publikacija je tiskana
uz financijsku potporu
Europske unije.

Ova je publikacija objavljena u okviru regionalnog projekta "Promocija Europske povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini" koji provodi pet partnerskih udruga:

Udruga Fenomena iz Kraljeva, Srbija, u svojstvu organizacije koja upravlja projektom

Anima - Centar za žensko i mirovno obrazovanje iz Kotora, Crna Gora

Agencija lokalne demokracije iz Mostara, Bosna i Hercegovina

Centar lokalne demokracije LDA iz Niša, Srbija

Fondacija Kvinna till Kvinna iz Stockholma, Švedska, u ulozi međunarodnog partnera

Projekt je finansijski podržala Europska unija.

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno i stavove Europske komisije.

Projekt podržavaju i Fondacija KVINNA TILL KVINNA, i Udruga TAVOLO TRENTINO CON I BALCANI.

VODIČ ZA PRIMJENU EUROPSKE POVELJE O RAVNOPRAVNOSTI ŽENA I MUŠKARACA NA LOKALNOJ RAZINI

Naslov izdanja na engleskom jeziku -

**GUIDE FOR THE IMPLEMENTATION OF
THE EUROPEAN CHARTER FOR EQUALITY OF WOMEN
AND MEN IN LOCAL LIFE**

Priručnik je izradilo

Vijeće europskih općina i regija (CEMR) - Council of European
Municipalities and Regions 2009.

©Council of European Municipalities and Regions
(CEMR)

Prijevod na hrvatski

Davorka Jurčević-Čerkez

Udruga koja objavljuje izdanje u Bosni i Hercegovini

Agencija lokalne demokracije Mostar,

Fra Ambre Miletića 30, 88000 Mostar, Bosna i Hercegovina

ISBN:

Tisak:

Riža, Kraljevo, Srbija, 2012.

Naklada: 17 primjeraka

1.

**VODIČ ZA IZRADU
AKCIJSKOG PLANA RAVNOPRAVNOSTI**

UVOD

Ovaj Vodič izradilo je Vijeće europskih općina i regija (CEMR) kako bi pomoglo potpisnicama Povelje prepoznati praktične i ostvarive aktivnosti koje mogu poduzeti za ostvarenje istinskih promjena u oblasti ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini. U izradi su korištena iskustva i osvrta nacionalnih udruga lokalnih i regionalnih uprava. Vodič je zamišljen kao sredstvo koje će vam pomoći u izradi Akcijskoga plana, kao što je navedeno u II. dijelu Povelje, kao i za praćenje promjena tijekom vremena.

CEMR uzima u obzir da lokalne i regionalne uprave koje su potpisale Povelju imaju različite nadležnosti, resurse i prioritete. Iz toga razloga, od vas se ne traži da djelujete slijedeći svaki članak, već da sami odlučite koji su vaši prioriteti i vremenski rokovi. Bolje je imati manji broj jasnih ali dostižnih ciljeva, nego veliki broj ciljeva koji se realno ne ostvaruju, pa prema tome i ne dovode ni do kakve promjene.

KORAK 1: **Razumijevanje pitanja ravnopravnosti spolova za vašu lokalnu / regionalnu upravu**

Ovo je vitalna početna faza koja omogućuje potpisnici sagledavanje širokog opsega informacija kako bi stekla bolje razumijevanje pitanja ravnopravnosti spolova koja se pojavljuju kroz sve dijelove njezinih nadležnosti i djelatnosti.

INFORMACIJE

Cilj: pomoći vam u razumijevanju trenutnoga stanja u vezi s ravnopravnošću, s vašom upravom, kao i u uočavanju informacija koje vam nedostaju kako bi ih nadopunili

→ **Predložene radnje**

- Pogledajte koje su informacije analizirane po rodnoj osnovi (od postojećih kojima raspolazete), prema zaglavljima u Povelji, i izdvojite relevantne informacije.

Primjerice:

- Opći okvir: informacije o društvu i demografiji lokalnoga područja
- Politička uloga: broj izabranih žena/muškaraca; žene/muškarci koje/i se nalaze na vodećim položajima (zamjenice/i gradonačelnice/ka, članice/ovi izvršnih vlasti itd.)
- Uloga poslodavca/ke: broj žena/muškaraca zaposlenih na različitim funkcijama; primanja žena/muškaraca na ovim različitim funkcijama; broj žalbi za seksualno uznemiravanje
- Uloga pružanja usluga: broj žena/muškaraca koji koriste posebne usluge; broj žena/muškaraca zadovoljnih pruženim uslugama; sredstva izdvojena za aktivnosti žena/muškaraca, npr. unapređenje sporta/zdravlja
- Planiranje i održivi razvoj: korisnice/i javnoga prijevoza po spolu; žene/muškarci koje/i žive u siromaštvu

- Koristite državne i međunarodne informacije o ključnim rodno pitanjima, kao i informacije iz relevantnih lokalnih projekata.
- Prepoznajte koje informacije nemate analizirane uzimajući u obzir spol, a koje bi vam mogle pomoći u razumijevanju rodno pitanja ubuduće, posebice informacije o temama koje su određene kao prioritetne za djelovanje vaše uprave.

ISPITIVANJE / UKLJUČIVANJE

Cilj: pomoći vam odrediti koja su rodna pitanja najvažnija za vaše područje, kroz ispitivanje ljudi i nadležnih službi o tome što oni misle koja su to rodna pitanja od najveće važnosti.

→ Predložene radnje

- Pregledajte svoje postojeće aktivnosti u vezi s ispitivanjem kako biste uočili jesu li neki od postojećih odgovora rodno analizirani i ima li neke razlike između onoga što su o tim pitanjima rekli žene i muškarci.
- Ispitajte izabrane predstavnice/ke vaše uprave, vaše zaposlene i sindikate, lokalne NVO-e, kao i korisnice/ke usluga i potencijalne korisnike/ce usluga o tome što oni/e misle što su lokalni prioriteti unutar različitih članaka Povelje.
- Uključite sve dijelove stanovništva u ovu vježbu, npr. mlade ljude; starije ljude; manjinske etničke skupine (uključujući imigrante/ice i one koje/i traže azil); lezbijsku i gej populaciju; osobe s invaliditetom; osobe različitih religija i uvjerenja; one koje/i su društveno isključene/i; žrtve nasilja; i žene u prostituciji.
- Podijelite i usporedite iskustva s potpisnicama iz okruženja (primjerice u okviru međuopćinske suradnje) ili s drugim potpisnicama (primjerice kroz partnersko povezivanje).

PROCJENE UTJECAJA

→ Predložene radnje

- Koristite postojeće rodne procjene utjecaja različitih politika i praksi, kao i analize proračuna koje se odnose na raspodjelu resursa između žena i muškaraca.

PUBLIKACIJE / PRIOPĆENJA

→ Predložene radnje

- Proučite postojeće publikacije i sredstva komunikacije s javnošću uključujući dokumente, rezolucije, promidžbene materijale i internetske stranice, u smislu kako oni predstavljaju žene i muškarce i je li korišten seksistički ili stereotipni jezik ili slike.

KORAK 2: Razvijanje mogućih rodnih ciljeva

Cilj: analizirati informacije dobivene u Koraku 1 radi osmišljavanja općeg popisa pitanja o ravnopravnosti spolova koja jesu ili bi mogla biti prioritet za vašu upravu.

→ **Predložene radnje**

- Napravite popis svih ciljeva koje biste mogli razmotriti a koji se odnose na različita zaglavlja u Povelji (primjerice, političko sudjelovanje, zaposlenost, pružanje usluga, planiranje...)
- Uočite što nedostaje unutar informacija koje imate o relevantnim rodnim pitanjima
- Prepoznajte što nedostaje i koje su slabosti vaših ispitivanja i kako bi se to moglo riješiti

KORAK 3: Odredite prioritete i odaberite ciljeve

Cilj: odrediti broj visokoprioritetnih pitanja na koja ćete se usmjeriti kako biste napravili stvarnu promjenu tijekom sljedećih nekoliko godina, uzimajući u obzir političke prioritete vaše uprave i sredstva koja mogu biti raspoloživa.

Prioriteti ne moraju biti pitanja koja se mogu brzo riješiti – primjerice, neka pitanja mogu zahtijevati promjene u stavovima i praksama za čije bi postizanje moglo biti potrebno određeno vrijeme, ili mogu zahtijevati značajna sredstva - ali u kojima bi se napredak mogao ostvarivati iz godine u godinu. Kao što je navedeno u uvodu, bolje je imati manji broj jasnih ali dostižnih ciljeva, nego veliki broj ciljeva koji ne vode ni do kakve promjene.

→ **Predložene radnje**

Koristite sljedeće postupke kako biste odlučili koja su pitanja od najveće važnosti:

- Koliko je rodno pitanje značajno za vašu lokalnu zajednicu?
- Na koliko žena/muškaraca to pitanje ima utjecaja?
- Koliko utječu nepovoljne okolnosti, ili s druge strane, mogućnosti za promicanje ravnopravnosti?
- Koji su politički prioriteti vijeća?
- Koji su prihodi dostupni, ili bi mogli postati dostupni, kako bi se započeo rad na nekom od prioriteta?
- Što ste saznali o prioritetima tijekom ispitivanja iz Koraka 1?
- Kakve su informacije na nacionalnoj razini o ovom pitanju?
- Razmotrite pitanja višestruke diskriminacije/nepovoljnog položaja
- Razmotrite potrebu suprotstavljanja rodnim stereotipima

Nakon što izradite privremeni popis visokoprioritetnih pitanja:

- Preispitajte još jednom ovaj popis i razloge za takav odabir
- Izradite konačni popis visokoprioritetnih pitanja, nakon što uzmete u obzir odgovore iz ovog drugog preispitivanja
- Potrudite se da političko rukovodstvo u vlasti podržava dogovorene prioritete i da se obvezuje na poduzimanje konkretnih radnji vezanih za ta pitanja i dodjelu potrebnih sredstava
- Potrudite se da viši/e dužnosnici/ce / državni službenici/e u vlasti shvate i obvežu se na provedbu dogovorenih prioriteta

KORAK 4: Planirane radnje

Cilj: odlučiti o načinu ostvarenja napretka, u okviru prioriteta, koji će voditi stvarnim poboljšanjima na polju ravnopravnosti spolova, a kroz izradu akcijskoga plana.

→ **Predložene radnje**

ORGANIZACIJA

Ustanovite ili odredite način na koji će akcijski plan biti proveden, primjerice:

- Koristite postojeći Odbor za ravnopravnost ili upravnu skupinu ili
- Osnujte upravnu skupinu za nadgledanje rada, a koja bi trebala uključivati izabrane političare/ke iz svih glavnih službi i vanjske predstavnike/ce iz građanskoga društva
- Pokušajte osigurati političku podršku i autoritet takvoj skupini kako bi mogla utjecati na odgovornost vijeća na ispunjenje prioriteta
- Pokušajte osigurati uključenost predstavnica/ka vlasti u skupinu, ili da skupina ima jasne načine izvješćivanja predstavnicama/ima odgovornima za ravnopravnost
- Dogovorite se o načinu izvješćivanja o napretku i o načinu nadgledanja napretka. Bilo bi učinkovitije ako bi to bilo integrirano u postojeće procese planiranja i praćenja rezultata

IZRADA PLANA I POSTAVLJANJE CILJEVA

- Provjerite raspoloživost proračuna i ostalih resursa za ostvarenje prioriteta, kao i za provedbu ispitivanja i svega ostaloga
- Imenujte odgovorne za provedbu aktivnosti, za svaki od ciljeva, na različitim političkim i službeničkim razinama
- Dogovorite se o načinu izvješćivanja o napretku i o načinu nadgledanja napretka
- Odredite pokazatelje napretka prema ciljevima, s vremenskim rokovima za ostvarenje

Možete koristiti i publikaciju CEMR-a "Town for Equality" (Grad za ravnopravnost) kao primjere aktivnosti koje su poduzela druga vijeća.

KOMUNIKACIJA I USVAJANJE

- Dogovorite se o načinu na koji će uprava kao cjelina usvojiti akcijski plan
- Dogovorite se o načinu na koji će viši/e dužnosnici/ke objasniti zaposlenicima da su pitanja iz akcijskoga plana prioriteta za njih i za upravu

KORAK 5: **Uvođenje u javne politike (*mainstreaming*) i rodno osjetljiv proračun**

Cilj: osigurati da se napredak u ostvarenju prioriteta za unapređenje ravnopravnosti spolova uvede u rad uprave.

→ **Predložene radnje**

- Redovito obučavajte zaposlenike o pitanju ravnopravnosti spolova
- Osigurajte da različiti dijelovi uprave razumiju svoju ulogu, i da su ciljevi ravnopravnosti spolova sadržani u njihovim postojećim planovima
- Razmotrite ravnopravnost spolova u odnosu na proces javnih nabava (npr. specifikacije usluga u ugovorima)
- Provedite procjenu mogućeg utjecaja na žene i muškarce u početnoj fazi svih značajnih novih ili izmijenjenih i nadopunjenih politika i postupaka, bitnih projekata ili pri raspodjeli sredstava
- Izvršite rodnu analizu proračuna, barem za ključne prioritete, pri svakom godišnjem proračunskom ciklusu
- Prikupite informacije u vezi s ključnim prioritetima, analizirane na osnovi spola (primjerice, tko koristi usluge, tko odgovara na ispitivanja, tko su zaposlene/i i na kojim poslovima, itd.)

KORAK 6: **Objavljivanje**

Cilj: objavljivanje Akcijskoga plana ravnopravnosti.

→ **Predložene radnje**

- Upoznajte sve predstavnice/ke vlasti i zaposlenike s planom, predstavljajući ga najvišem organu uprave
- Objavite ga na internetskoj stranici ili putem drugog uobičajenog sredstva komunikacije s biračkim tijelom
- Pošaljite ga onima koje/i su sudjelovale/i u ranijim procesima ispitivanja
- Obavijestite lokalne NVO-e Obavijestite lokalne medije
- Ponudite prisutnost na sastancima s lokalnim organizacijama, primjerice radi rasprave o akcijskome planu ravnopravnosti

Možete poslati primjerak i svojoj nacionalnoj udruzi lokalnih uprava i/ili CEMR-u, i drugim lokalnim upravama u regiji i partnerima uključenima u relevantne projekte suradnje (primjerice, projekti povezivanja i europska partnerstva).

KORAK 7: Izvješćivanje

Cilj: odrediti načine nadgledanja napretka i provjeriti je li bilo problema u ostvarenju ciljeva.

→ **Predložene radnje**

- Podnosite redovita izvješća skupini odgovornoj za ravnopravnost i izabranoj nadležnoj osobi
- Redovito izvještavajte najviše tijelo svoga vijeća
- Izradite javno izvješće o napretku na osnovi svih usvojenih pokazatelja (kvalitativnih i kvantitativnih)
- Obilježite i objavite sve uspjehe i postignuća kroz koja možete pokazati kako je ono što ste uradili poboljšalo živote žena i muškaraca na lokalnoj razini
- Provedite istraživanje o prijemu Povelje od strane lokalnoga stanovništva i utjecaju akcijskoga plana na njihov svakidašnji život
- Podijelite i usporedite iskustva s potpisnicama iz okruženja (primjerice, u okviru međuopćinske suradnje) ili s drugim potpisnicama (primjerice, kroz partnersko povezivanje)
- Koristite CEMR-ovu tablicu pokazatelja i popunite odjeljke za potpisnice kako biste ocijenili rezultate dobivene na lokalnoj razini

KORAK 8: Pregled i revizija plana

Cilj: pregledati akcijski plan u redovitim vremenskim razmacima radi provjere relevantnosti prioriteta i njihove moguće izmjene ili ažuriranja.

→ **Predložene radnje**

- Ponovno provedite ispitivanje o prioritetima, s informacijama o tome što je postignuto
- Analizirajte rodno zasnovane informacije o političkome sudjelovanju, zaposlenosti i pružanju usluga
- Analizirajte rezultate rodni procjena radi uočavanja jesu li prepoznata nova pitanja
- Razmotrite informacije o dobrim praksama i drugim akcijskim planovima lokalnih i regionalnih uprava, nacionalnih udruga i CEMR-a

2.

**PREDLOŽENI POKAZATELJI ZA
PRAĆENJE LOKALNOGA AKCIJSKOG PLANA
RAVNOPRAVNOSTI**

Potpisnice će ovdje pronaći neke prijedloge koji upućuju na pokazatelje koji se odnose na određene članke Povelje. Pozivamo potpisnice da ispune ovaj dokument, formulirajući odgovore na osnovi stvarne situacije u svojoj lokalnoj zajednici. Tajništvo CEMR-a ljubazno moli da se primjerak ispunjenog dokumenta nakon toga pošalje na cemr@ccre.org

DEMOKRATSKA ODGOVORNOST

1 ČLANAK 1.

Obveza vaše lokalne uprave, kao demokratskog predstavnika lokalne zajednice, na priznavanje i primjenu u praksi načela ravnopravnosti između žena i muškaraca kao preduvjeta za demokraciju

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Postotak izabраних muškaraca i postotak žena u lokalnoj upravi	

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

POLITIČKA ULOGA

2 ČLANAK 2. POLITIČKO SUDJELOVANJE

Obveza vaše lokalne vlasti na priznanje jednakih prava žena i muškaraca na kandidiranje za javnu funkciju, na biranje ili imenovanje na odgovorne položaje i na sudjelovanje u izradi i provedbi lokalnih politika

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Postotak biranih muškaraca i postotak žena za lokalnu upravu	
2	Postotci koji prikazuju broj kandidata i kandidatkinja koji/e su bili/e uspješno izabrani/e	
3	Postotci za svaki spol za osobe koje imaju mandate s političkom odgovornošću u okviru lokalne uprave*	

* Primjeri: Zamjenik/ca gradonačelnika/ce, Predsjednik/ca odbora, itd. (potpisnica treba navesti funkcije)

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

3 ČLANAK 3. SUDJELOVANJE U POLITIČKOM I GRAĐANSKOM ŽIVOTU

Obveza vaše lokalne uprave na priznanje prava žena i muškaraca na sudjelovanje u vođenju javnih poslova i uključenost u različite oblike ispitivanja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Postotak žena i postotak muškaraca u lokalnim javnim savjetodavnim tijelima*	
2	Postotak žena i postotak muškaraca u upravnim odborima udruga koje primaju subvencije od lokalne uprave	

* *Primjeri javnih savjetodavnih tijela (mjesni odbori, savjetodavni odbori, itd.)*

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

4 ČLANAK 4. JAVNA OBVEZA NA RAVNOPRAVNOST

Javno službeno prihvaćanje obveze vaše lokalne uprave na primjenu načela ravnopravnosti žena i muškaraca u lokalnom javnom životu i na izvješćivanje o postignutom napretku u tom pravcu

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Je li potpisivanje povelje javno objavljeno ili obilježeno kao poseban događaj?	Da / Ne
2	Ako jeste, na koji način?	
3	Je li vaša lokalna uprava usvojila Akcijski plan ravnopravnosti od trenutka potpisivanja Povelje?	Da / Ne
4	Objavljuje li vaša lokalna uprava izvješća o napretku u provedbi Akcijskoga plana ravnopravnosti?	Da / Ne
5	Ako jeste, na koji način?	
6	Ako jeste, koliko često?	

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

5 ČLANAK 5. SURADNJA S PARTNERIMA NA OSIGURANJU RAVNOPRAVNOSTI

Obveza vaše lokalne uprave na suradnju s partnerima iz javnog i privatnog sektora u svrhu osiguranja ravnopravnosti spolova u okviru lokalne zajednice

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Je li vaša lokalna uprava provela konzultacije sa svojim partnerskim institucijama i organizacijama, uključujući socijalne partnere, po pitanju vašega Akcijskoga plana ravnopravnosti?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

6 ČLANAK 6. SUPROTSTAVLJANJE STEREOTIPIMA

Obveza lokalne uprave na sprječavanje i borbu protiv stereotipa na vašem području

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Organizira li vaša lokalna uprava obuke ili radionice za zaposlenike i izabrane dužnosnike u svrhu suprotstavljanja rodnim stereotipima?	Da / Ne
2	Ako da, koji postotak vaših zaposlenih dobiva ovakvu vrstu obuke? Koliko je muškaraca, a koliko žena?	
3	Ako da, koji postotak izabranih dužnosnika/ca dobiva ovakvu vrstu obuke? Koliko je muškaraca i koliko žena među njima?	

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

7 ČLANAK 7. DOBRA UPRAVA I SAVJETOVANJE

Obveza vaše lokalne uprave na osiguravanje jednakog pristupa žena i muškaraca informacijama i ravnopravno razmatranje njihovih stavova u procesu ispitivanja

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

OPĆI OKVIR ZA RAVNOPRAVNOST

8 ČLANAK 8. OPĆE ODREDBE / OBVEZE

Obveza vaše lokalne uprave na rad u pravcu postizanja ravnopravnosti između žena i muškaraca i na borbu protiv rodno zasnovane diskriminacije

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

9 ČLANAK 9. RODNA PROCJENA / ANALIZA

Obveza vaše lokalne uprave na obavljanje rodni procjena / analiza u svim oblastima koje se nalaze u njezinoj kompetenciji i nadležnosti

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Vrši li vaša lokalna uprava rodne procjene koje se odnose na njezine osnovne oblasti nadležnosti?	Da / Ne
2	Postoji li službeni i usvojeni Akcijski plan ravnopravnosti?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

10 ČLANAK 10. VIŠESTRUKA DISKRIMINACIJA ILI NEPOVOLJAN POLOŽAJ

Obveza vaše lokalne uprave na borbu protiv svih oblika diskriminacije

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	U kojem je postotku stanovništvo na vašem području drukčijeg etničkog podrijetla ili su imigranti/ce?*	
2	U kojem su postotku žene na vašem području drukčijeg etničkog podrijetla ili imigrantice zaposlene a u kojem su postotku nezaposlene?	
3	U kojem su postotku muškaraci na vašem području drukčijeg etničkog podrijetla ili imigranti zaposleni a u kojem postotku nezaposleni?	
4	Je li vaša lokalna uprava poduzela neke posebne mjere za borbu protiv višestruke diskriminacije u svome lokalnom Akcijskom planu ravnopravnosti?	Da / Ne

* U onoj mjeri u kojoj su takva istraživanja zakonski odobrena

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

11 ČLANAK 11.

Obveza vaše lokalne uprave, kao poslodavca, na prepoznavanje i primjenu prava na ravnopravnost žena i muškaraca u vezi sa svim vidovima zapošljavanja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Prosječna plaća zaposlenika u vašoj lokalnoj upravi, analizirana po rodu i razini položaja	
2	Obračun postotka razlike u plaćama između prosječnog primanja muškaraca i žena zaposlenih na položajima jednake razine	
3	Postotak žena zaposlenih u okviru vaše lokalne uprave koje se nalaze na položajima koji su tradicionalno prihvaćeni kao muški i obratno (i uzimajući u obzir, ako je moguće, različite razine položaja)	
4	Postotak žena i postotak muškaraca zaposlenih na skraćeno radno vrijeme u okviru vaše lokalne uprave, za svaku razinu položaja, ako je moguće	
5	Je li vaša lokalna uprava usvojila i provela politike protiv seksualnog uznemiravanja na radnome mjestu?	Da / Ne
6	Je li vaša lokalna uprava usvojila pozitivne aktivnosti vezane za politiku zapošljavanja/napredovanja u korist ravnopravnosti između žena i muškaraca?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

12 ČLANAK 12.

Obveza vaše lokalne uprave na osiguranje primjene ravnopravnosti između žena i muškaraca u oblasti javnih nabava

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Koliko je značajnijih ugovora u vašoj lokalnoj upravi bilo potpisano tijekom protekle godine, a koji sadrže odredbe koje uzimaju u obzir rodnu perspektivu?	
2	Osigurava li vaša lokalna uprava obuku o rodnoj perspektivi za zaposlene u lokalnoj upravi, a koji su zaduženi za pripremu tendera za javne nabave? Ako da, koliko njih dobiva takvu obuku?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

ULOGA PRUŽANJA USLUGA

13 ČLANAK 13. OBRAZOVANJE I CJELOŽIVOTNO UČENJE

Obveza vaše lokalne uprave da ženama i muškarcima, djevojčicama i dječacima osigura jednak pristup obrazovanju i cjeloživotnom učenju, te obveza na ukidanje svih stereotipnih konceptata uloga žena i muškaraca u svim vidovima i oblicima obrazovanja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Koji je postotak (za svaki spol) broj zaposlenih u lokalnim obrazovnim strukturama analiziranim po starosnim skupinama (čuvanje djece/vrtić, osnovna škola, srednja škola, itd.)? Koji je postotak onih koji su na višim / upravljačkim položajima u obrazovnim ustanovama?	
2	Koji je postotak osoblja zaposlenog od strane vaše lokalne uprave u okviru lokalnih obrazovnih struktura imalo obuku o rodnim pitanjima, analizirano po starosnim skupinama (čuvanje djece/vrtić, osnovna škola, srednja škola, itd.)?	
3	Je li vaša općina izvršila procjenu sadržaja nastavnih materijala koristeći rodno zasnovani pristup?	
4	Je li vaša lokalna uprava poduzela neke mjere, u ili s lokalnim školama i obrazovnim ustanovama, kako bi promovirala netradicionalne izbore zvanja* za žene i muškarce?	Da / Ne

* Definirati na lokalnoj razini

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

14 ČLANAK 14. ZDRAVSTVO

Obveza vaše lokalne uprave na jamčenje prava ženama i muškarcima na jednak pristup medicinskom tretmanu i preventivnoj zdravstvenoj skrbi

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Koliki je postotak proračunskih sredstava za zdravstvo izdvojen za aktivnosti koje naglašavaju specifične i različite potrebe žena i muškaraca?*	
2	Je li vaša lokalna uprava poduzela inicijative rodno utemeljene zdravstvene edukacije?	Da / Ne
3	Je li vaša lokalna uprava poduzela korake radi provedbe rodno utemeljene procjene zdravstvenih usluga na lokalnoj razini?	Da / Ne

* Ukoliko lokalna uprava ima nadležnost nad zdravstvenom zaštitom u vašem području

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

15 ČLANAK 15. SOCIJALNA ZAŠTITA I USLUGE

Obveza vaše lokalne uprave na jamčenje jednakog pristupa žena i muškaraca socijalnoj zaštiti i uslugama, i na prepoznavanje činjenice da se potrebe žena i muškaraca u ovoj oblasti mogu razlikovati

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Koji je postotak (za svaki spol) osoba koje koriste usluge lokalne socijalne pomoći u nadležnosti lokalne uprave, raščlanjeno po kategorijama usluga ili zaštite (npr. psihičke bolesti, skrb za starije osobe, itd.)?	
2	Je li vaša lokalna uprava izvršila procjenu povratne informacije o potrebama i zadovoljstvu žena i muškaraca koje/i koriste usluge socijalne zaštite i pomoći?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

16 ČLANAK 16. SKRB ZA DJECU I DJEČJA ZAŠTITA

Obveza vaše lokalne uprave da prepozna utjecaj dječje zaštite na jednake mogućnosti u zajednici i da uspostavi odgovarajuće strukture zaštite kao rezultat prepoznavanja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Broj djece predškolskog uzrasta na vašem području	
2	Broj odobrenih mjesta u vrtićima ili ustanovama za čuvanje djece na vašem lokalnom području za djecu predškolskog uzrasta, raščlanjeno po starosnim skupinama	
3	Postoje li usluge za skrb o djeci za zaposlene u vašoj upravi? Ako da, koliki je postotak obitelji koje koriste ovakve usluge?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

17 ČLANAK 17. SKRB O DRUGIM IZDRŽAVANIM OSOBAMA

Obveza vaše lokalne uprave na prepoznavanje utjecaja skrbi za druge izdržavane i nemoćne osobe osim djece, na jednake mogućnosti te obveze na poduzimanje mjera za borbu protiv posljedičnih nejednakosti

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Ukupan postotak žena i muškaraca koji rade skraćeno radno vrijeme u državnoj upravi i moraju se skrbiti o drugim izdržavanim osobama osim djece* Od ovog ukupnog broja, koliko iznosi postotak za svaki spol?	
2	Ukoliko vaša lokalna uprava može procijeniti broj osoba na svom području koje su isključivo posvećene skrbi i njezi za izdržavane i nemoćne osobe, koliko iznose postotci za svaki spol?	
3	Koliko ljudi ima zaposlenje s punim radnim vremenom pri socijalnoj zaštiti i uslugama na vašem području? U kolikom su postotku to žene? U kolikom su postotku to muškarci?	
4	Osigurava li im lokalna uprava podršku?	Da / Ne

* npr. starije osobe koje su ugrožene, osobe s teškim invaliditetom, itd.

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

18 ČLANAK 18. DRUŠTVENA UKLJUČENOST

Obveza vaše lokalne uprave na prepoznavanje i jamčenje prava na zaštitu od siromaštva i društvenog isključivanja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Uključuju li vaši programi socijalne inkluzije rodno utemeljenu procjenu?	Da / Ne
2	Koliko je ukupno registriranih nezaposlenih osoba na vašem području? Koliko iznose postotci od ovog ukupnog broja za svaki spol?	
3	Postotak lokalnog stanovništva koje prima socijalnu pomoć, raščlanjeno po kategorijama i spolu	
4	Procijenjeni postotak žena i muškaraca među ukupnim stanovništvom koji ne govore službeni jezik koji je u uporabi na vašem lokalnom području	

* Ukoliko vaša uprava ima nadležnost nad ovom oblašću

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

19 ČLANAK 19. STANOVANJE

Obveza vaše lokalne uprave na prepoznavanje i uzimanje u obzir različitih potreba muškaraca i žena što se tiče stambenog pitanja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Procijenjeni broj osoba koje žive u smještaju ispod standarda, prikazano po spolnoj pripadnosti nositelja/teljica kućanstva? Postotak obitelji s muškim ili ženskim samohranim roditeljima u takvom smještaju?	
2	Procijenjeni broj osoba koji su beskućnici/e ili se nalaze u neizvjesnom položaju što se tiče stambenog pitanja, raščlanjeno po spolu	
3	Procijenjeni broj osoba koji su beskućnici/e ili su u neizvjesnom položaju što se tiče stambenog pitanja, kojima je osiguran drugi smještaj u vremenskom razdoblju od jedne godine, raščlanjeno po spolu	

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

20 ČLANAK 20. KULTURA, SPORT I REKREACIJA

Obveza vaše lokalne uprave da ženama i muškarcima, djevojčicama i dječacima jamči jednak pristup kulturnim, rekreacijskim i sportskim aktivnostima i objektima

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Postotci žena i muškaraca koje/i su članice/ovi upravnih odbora lokalnih sportskih udruga	
2	Postotci žena i muškaraca koje/i su članice/ovi upravnih odbora lokalnih kulturnih udruga	
3	Postotci cjelokupnog proračuna izdvojena za sportsku opremu i aktivnosti namijenjeni sportovima koji se tradicionalno smatraju ženskim ili muškim*	
4	Organizirate li i/ili financirate inicijative za ohrabrenje žena da se bave tradicionalno muškim sportskim aktivnostima i obratno?	Da / Ne

*Definirati na lokalnoj razini

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

21 ČLANAK 21. SIGURNOST I ZAŠTITA

Obveza vaše lokalne zajednice da svakome muškarcu i ženi jamči pravo na zaštitu i osjećaj sigurnosti u svojoj zajednici

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Ukupan broj žrtava incidenata (uključujući ozbiljne prekršaje protiv pojedinaca) koji utječu na sigurnost i zaštitu, analizirano po kategoriji zločina (definirati na lokalnoj razini), po godini Koliki su postotci žrtava, po spolu i po kategoriji?	
2	Mjeri li vaša lokalna uprava stupanj straha ljudi od kriminala koristeći rodno utemeljeni pristup?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

22 ČLANAK 22. RODNO UTEMELJENO NASILJE

Obveza vaše lokalne uprave na borbu protiv rodno utemeljenog nasilja i na pomaganje žrtvama

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Ukupan broj prijavljenih slučajeva rodno utemeljenog nasilja po godini Koliki se postotak ovih prijavljenih incidenata odnosio na nasilje nad ženama? Koliki je postotak incidenata u kojima je prijavljeno nasilje nad muškarcima?	
2	Je li vaša lokalna uprava poduzela neke mjere za sprječavanje rodno utemeljenog nasilje (npr. kampanje za podizanje javne svijesti, obuke specijaliziranih kadrova, itd.)?	Da / Ne
3	Osigurava li i/ili financira vaša uprava mjere za posebnu podršku žrtvama rodno utemeljenog nasilja? (npr. utočišta, skloništa, itd.)?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

23 ČLANAK 23. TRGOVINA LJUDIMA

Obveza vaše lokalne uprave na poduzimanje mjera protiv kaznenog djela trgovine ljudima

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Osigurava li ili financira vaša uprava posebne mjere podrške žrtvama trgovine ljudima?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

24 ČLANAK 24. ODRŽIVI RAZVOJ

Obveza vaše lokalne uprave na uključivanje načela ravnopravnosti spolova u sve odluke koje se odnose na održivi razvoj njezina teritorija

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

25 ČLANAK 25. URBANIZAM I LOKALNO PLANIRANJE

Obveza vaše lokalne uprave na uzimanje u obzir različitih potreba žena i muškaraca pri razvitku politika urbanog planiranja teritorija

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

26 ČLANAK 26. POKRETLJIVOST I PRIJEVOZ

Obveza vaše lokalne uprave na uzimanje u obzir različitih potreba i navika žena i muškaraca u vezi s korištenjem javnoga i drugog prijevoza

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Je li vaša lokalna uprava napravila nacrt plana prijevoza ili pokretljivosti koji uzima u obzir posebne navike i potrebe žena i muškaraca?	Da / Ne
2	Ukupan broj osoba koje koriste javni prijevoz, po spolu	
3	Broj osoba koje koriste javni prijevoz, analiziran po spolu, i po području ili liniji ili sredstvima prijevoza (definirati u skladu s vašim lokalnim kontekstom)	
4	Mjeri li vaša lokalna uprava stupanj zadovoljstva stanovništva lokalnim infrastrukturom za pokretljivost i prijevoz, uzimajući u obzir gledišta žena i muškaraca odvojeno?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

27 ČLANAK 27. GOSPODARSKI RAZVITAK

Obveza vaše lokalne uprave na prepoznavanje pozitivnog utjecaja ravnopravnosti između žena i muškaraca na gospodarski razvitak vašeg područja

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Provodi li i/ili financira vaša lokalna uprava mjere ohrabrenja pripravnicu u stjecanju vještina koje se tradicionalno smatraju muškima, i obratno?	Da / Ne
2	Poduzima li i/ili financira vaša lokalna uprava mjere za ohrabrenje poslodavca/ke na zapošljavanje pripravnicu u vezi s vještinama i položajima koji se tradicionalno smatraju muškima, i obratno?	Da / Ne

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

28 ČLANAK 28. ŽIVOTNA SREDINA

Obveza vaše lokalne uprave na uzimanje u obzir posebnih potreba koje proistječu iz različitih životnih stilova žena i muškaraca prilikom razvoja politika vezanih uz životnu sredinu

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

29 ČLANAK 29. LOKALNA UPRAVA KAO MJERODAVNO TIJELO

Obveza vaše lokalne uprave na obavljanje uloge mjerodavnog tijela na ravnopravan način u odnosu i prema ženama i prema muškarcima, te obveza na uzimanje u obzir posebnih potreba kako potrošača tako i potrošačica

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

POVEZIVANJE I MEĐUNARODNA SURADNJA

30 ČLANAK 30.

Obveza vaše lokalne uprave na uključivanje načela ravnopravnosti spolova (*gender mainstreaming*) u svoje aktivnosti na poljima povezivanja i međunarodne suradnje

BR.	PREDLOŽENI POKAZATELJI	LOKALNI REZULTATI
1	Među aktivnostima vaše lokalne uprave u okviru povezivanja na europskoj razini ili međunarodne suradnje, postoje li projekti koji se odnose na ravnopravnost između žena i muškaraca?	Da / Ne
2	Broj žena i muškaraca koji sudjeluju u aktivnostima povezivanja, po godini	

ODJELJAK ZA KOMENTARE / ZAPAŽANJA POTPISNICE

BR.	NAVEDITE POKAZATELJE KOJE SMATRATE RELEVANTNIMA ZA VAŠE PODRUČJE	LOKALNI REZULTATI
A	
B	

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

341.231.14:[305-055.1/.2:352(036)

VIJEĆE europskih općina i regija
Vodič za primjenu Europske povelje o
ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini
/ Priručnik je izradilo Vijeće europskih općina i
regija ; [prijevod na hrvatski Davorka
Jurčević-Čerkez]. - Mostar : Agencija lokalne
demokracije, 2012. - 24 str. : graf. prikazi ; 30
cm

Tekst na hrv. jeziku. - Prijevod djela: Guide for
the implementation of the European charter for
equality of women and men in local life.

ISBN 978-9958-574-07-8

I. Council of European Municipalities and Regions
vidi Vijeće europskih općina i regija
COBISS.BH-ID 19371782

©Council of European Municipalities and Regions (CEMR)

